

Nemzetközi Ifjúsági Dohányzás Felmérés 2013

Global Youth Tobacco Survey (GYTS)

Magyarország (13-15 éves korosztály)

Tények, adatok •

Tények, adatok

A felmérést a WHO és az amerikai CDC 1998-ban indította útjára. Az adatfelvételt rendszeres időközönként megismétlik a projektben résztvevő országok, így Magyarországon 2003-ban, 2008-ban, 2012-ben, illetve 2013-ban valósult meg.

A felmérés a cigaretta és más dohánytermékek fogyasztásával kapcsolatban a következő meghatározó tényezőkről szolgáltat adatokat: gyakoriság, hozzáférés, ár, passzív dohányzás, leszokás, média és reklám, valamint iskolai tananyag. Továbbá a magyar kérdőív tartalmazta azt a 2012-ben már alkalmazott kérdéscsoportot, mely a nemdohányzók védelméről szóló törvény (Nvt.) módosításával kapcsolatban lehetővé teszi a fiatalok véleményének és tapasztalatainak megismerését.

Az eredmények hasznosíthatók a magyarországi dohányzás visszaszorítási program értékeléséhez, ezen belül az Nvt. hatásvizsgálat részeként is.

Módszertan

A 2013 évi GYTS negyedik magyarországi kutatása a korábbiakhoz hasonlóan iskola alapú felmérés, amelyben 7-9. évfolyamba járó tanulók vettek részt.

A kérdőívek kitöltése 2013. október 21. és november 27., tanórák keretén belül valósult meg.

A mintavétel két lépcsőben zajlott, ahol az előre meghatározott lépcsők a településnagyság és az évfolyamok voltak. Az első lépcsőben a településméret előzetesen meghatározott rétegeibe véletlen kiválasztással kerültek be a mintát alkotó iskolák. A második lépcsőben az első lépcsőben bekerült iskolákból 1-1 osztály került be véletlenszerűen a mintába.

A felmérés során 103 intézményt kerestek fel a kérdezőbiztosok és 4 018 tanuló töltötte ki a kérdőívet.

Gyakoriságok

naponta: 9,5% **(fiúk: 11%, lányok 8%)**

alkalmi: 21% **(fiúk: 22%, lányok 20%)**

nem dohányzók: **69,5% (fiúk: 67%, lányok 72%)**

45,5% kipróbálta már valaha a dohányzást **(fiúk: 47%, lányok 44%)**

30,5% jelenleg is fogyaszt valamilyen dohányterméket **(fiúk: 33%, lányok 28%)**

24% jelenleg cigarettázik **(fiúk: 24%, lányok: 24%)**

9% jelenleg naponta cigarettázik **(fiúk: 10%, lányok: 7%)**

14,5% szívott kézzel sodort cigarettát az elmúlt 30 napban **(fiúk: 15%, lányok 13%)**

6% szívott szivart/mini szivart az elmúlt 30 napban **(fiúk: 8%, lányok: 4%)**

5% szívott szivarkát az elmúlt 30 napban **(fiúk: 7%, lányok: 4%)**

4% szívott pipát az elmúlt 30 napban **(fiúk 5%, lányok: 3%)**

17% szívott vízipipát az elmúlt 30 napban **(fiúk 20%, lányok: 13%)**

2% használt rágódohányt/tubák az elmúlt 30 napban **(fiúk 3%, lányok: 1%)**

9% használt e-cigarettát az elmúlt 30 napban **(fiúk 10%, lányok: 7%)**

24%-a az e-cigarettát használóknak nem használt dohányterméket

21,5% azok közül, akik már kipróbálták a dohányzást, 10 éves kora alatt próbálta először **(fiúk: 26%, lányok 15%)**

20% azok közül, akik soha nem dohányoztak, lehetségesnek tartja, hogy a következő évben el fogja kezdeni a dohányzást **(fiúk: 19%, lányok: 21%)**

Hozzáférés és elérhetőség- Jelenleg dohányzók

13% otthon szokott dohányozni

20% Nemzeti Dohányboltban, trafikban veszi a cigarettát

50% akik boltban vásárolták a cigarettát, nem utasították vissza az eladók a kiszolgálás során a korukra való hivatkozással

Passzív dohányzás

45,5% otthonában dohányfüstnek van kitéve

61% otthonán kívüli helyen dohányfüstnek van kitéve

93% egyetért a dohányzás tiltásával az otthonán kívüli helyeken

43% úgy gondolja, hogy mások dohányzása káros az ő számára

51% legalább egyik szülője dohányzik

34% dohányzik az édesanyja

39% dohányzik az édesapja

24% a legtöbb vagy minden barátja dohányzik

Leszokás- Jelenleg dohányzók

42% le akar szokni a dohányzásról

61% az elmúlt évben megpróbált leszokni a dohányzásról

35% mindig úgy érzi, hogy reggel rögtön rá kell gyújtania

Média és reklám

67% látott dohányzásellenes médiaüzeneteket a TV-ben az elmúlt 30 napban

38% látott dohányzásellenes üzenetet (megelőzés, leszokás segítés) hirdetőtáblán az elmúlt 30 napban

45% látott dohányzásellenes hirdetést (megelőzés, leszokás segítés) újságban vagy magazinban az elmúlt 30 napban

11%-nak van valamilyen emléktárgya (póló, toll, hátizsák, stb.) valamely cigaretta márka logójával

5%-ot megkínált valamely dohánycég képviselője ingyen cigarettával

59% látott dohányzásellenes médiaüzenetet az interneten az elmúlt 30 napban

91% látott dohányzó színészeket TV-ben, videón, DVD-n, vagy moziban az elmúlt 30 napban

Iskola-dohányzás tiltásának betartása

15% az iskola épületében naponta látja a tanárait iskolaidőben dohányozni

15% az iskola épületén kívül, de az iskola területén (pl. udvaron) naponta látja tanárait iskolaidőben dohányozni

11,5% az iskola épületében naponta látja diáktársait iskolaidőben dohányozni

16% az épületen kívül, de az iskola területén (pl. udvaron) naponta látja a diáktársait iskolaidőben dohányozni

Iskola-megelőzés

44% részt vett az osztályban a dohányzás ártalmairól szóló oktatáson ebben a tanévben

33% ebben a tanévben valamely tanórán részt vett a vele egyidős fiatalok dohányzásának okairól szóló beszélgetésen

6% biztosan emlékszik rá, hogy az óvodában beszéltek neki a dohányzásról

További információk:

Demjén Tibor

vezető

Dohányzás Fókuszpont

Országos Egészségfejlesztési Intézet

Postacím: 1096 Budapest, Nagyvárad tér 2. III. em. 321.

T: 06 1 3125 020

F: 06 1 4288 228

Honlap: <http://www.dohanyzasvisszaszoritasa.hu/index.html>